Nr. 99 Sibiiu, Sâmbătă 27 August (8 Septemvre) 1883. *Anul XXXI*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Ilustrațiune din comitatul Uniadoarei.

Fără comentar din partene, punem înaintea cetitorilor o ilustrațiune de administrațiune culturală ungurească din comitatul cel mare românesc al Uniadoarei.

Ilustrațiunea o găsesc cetitorii în corespondența următoare:

Dêncu-Mare, la 20 August 1883. În fața atâtor învinuiri și nedreptăți ce ni se fac din partea puternicilor ḑilei, când și espresiunea celor mai juste simțeminte este timbrată de neloialitate și crimă; evenimentul despre care voiu scrie nu va surprinde pe onoratul public cetitoriu. Adevĕrul însĕ trebue lămurit.

Este vorba de scoala noastră confesională din *Dêncu mare*. Poporenii acestei comune cu preotul în frunte și-au dat toată silința ca sĕ'și ridice un edificiu de scoală corespunḑĕtoriu.

Câștigându'și aḑi una, mâne alta, au isbutit, pe lângă toată sĕrăcia a'și ridica o clădire de zid de 12 stâng. în lung și 4 stâng. în lat, împărțită în modul următoriu: doue odăi de locuit pentru învĕțătoriu, una pentru can elarie și una pentru învĕțămênt.

Scoala are și o grădină de 1000 □°.

Într'o ḑi învĕțătoriul se trezesce în scoală cu dl subinspector reg. de scoale M. G. Sosit acì se apucă numai decât sĕ'și facă notițe despre starea scoalei. Spre înlesnirea lucrului cere deslușire dela învĕțătoriu. Învĕțătoriul însĕ nu scie unguresce (o greșală neescusabilă aceasta) ear dl subinspector — ceea ce nici nu compete cu demnitatea D-sale — nu scie românesce. Cum sĕ se înțeleagă dară?

Curgênd înțelesul mai mult prin semne de cât cu graiu viu, norocul că s'a aflat un interprete, fost servitoriu odinioară pe la nisce familii maghiare și de present purcariul satului.

Prin mijlocirea acestuia s'a depărtat apoi dl subinspector cu nisce notițe, de cari numai în urma deslușirilor unui tălmaciu cum a fost al d-sale, se pot face.

La vr'o 2—3 sĕptĕmâni după evenimentul descris ne pomenim cu o hârtie dela Venerabilul Consistoriu, în care ni se face cunoscut că on. comisiune administrativă din Deva, în urma unui raport al on. inspector reg. de scoale, a aflat cu cale a dificulta scoala noastră, de-oare-ce nu într'unesce condițiunile prescrise de lege și adecă: edificiul nu este terminat, lipsesce locul de gimnastică și grădină scolară.

Mĕ cuprinde mirarea cum a putut dl subinspector raporta, că scoala din Dêncu Mare nu are grădină și loc pentru gimnastică. Dacă pe învĕțătoriu nu l'a înțeles de loc, ear pe tălmaciu foarte rĕu, pentru ce nu s'a oprit puțintel înaintea scoalei și sĕ se fi uitat în giur de sîne. Atunci de sigur n'ar fi greșit, pentru că gardul ce încungiură grădina încă i-ar fi putut spune, că locul acela se ține de scoală.

Nu este grădină de pomărit, aceea o concede. Locul însĕ nu lipsesce. Dar sĕ ne spună dl inspector câte scoli comunale cu grădini de pomărit are dsa. Din câte scoli comunale are pe valea Streiului, incepênd din Strei Săcel până în Hațeg și pe valea Boșorodului din Streiu Stgeorgiu până în Luncani, aretene măcar una, care sĕ poseadă grădină de pomărit.

Cu acestea nu voiesc sĕ ḑic, că scoala noastră n'ar avea defecte, decât, eu unul aflu alt defect decum a aflat dl subinspector.

Dsa a ḑis, că ne lipsesce grădina scolară și locul pentru gimnastică, ceea ce nu-i adevĕrat. Avem grădină scolară și avem loc pentru gimnastică. Ne lipsesce însĕ învĕțătoriul.

Și dacă cercetarea disciplinară, în care e dat învĕțătoriul nu se va termina cât mai curênd, ușor ne putem trezì cu scoala închisă. Pentru că învĕțătoriul nu numai că nu corespunde cerințelor timpului, dar pre lângă aceea mai are și o purtare morală necorespunḑĕtoare ear rapoartele directorului despre starea învĕțămêntului s'au pus, precum se vede, ad acta.

Sĕ revenim asupra edificiului.

Domnul subinspector ḑice că edificiul nu e terminat.

E adevĕrat.

Împregiurarea aceasta însĕ nu poate servi de motiv de închidere, pentru că edificarea nu s'a început tocmai de mult, afară de aceea odaia pentru învĕțămênt este gata. Cât pentru odăile de locuit a învĕțătoriului și cancelarie nu s'a simțit încă trebuință arḑĕtoare de a se grăti pentru că învĕțătoriul din funcțiune 'și are locuința proprie. Apoi nici nu se poate pretinde ca un sătuț sĕrac sĕ ridice un edificiu ca acela în decursul unui an.

Sĕ nu lungim vorba. Spunĕne dl inspector câte edificii corespunḑĕtoare are dsa pentru scoalele comunale. Nici unul. Ba pot ḑice că nici necorespunḑĕtoare, așa d. e. în Boșorod, Vălcele bune, Vălcele rele, Chitid, Bațalariu, Bretea română, Măceu, Ruși, Streiu, Nădastia inferioară, Streiu Stgeorg, Strei Săcel, Crișeni, Covragiu, Gonțaga s. a. s. a., unde bietul învĕțătoriu e silit în toată toamna a-și lua *omnia sua* și a se strămuta dintr'o hurubă într'alta. Spre mai bună lămurire se punem în comparare una dintre acestea cu Dêncu Mare, d. e. Scoala comunală din Strei Stgeorgiu e o compositiune a scoalelor comunali din Crișeni, Strei Săcel, Strei Ohaba și Strei Stgeorgiu fără edificii de scoală și fără grădină scolară; și dl inspector n'a fost în stare a mijlocì ca 4, ḑi patru comune sĕ ridice un edificiu de scoală pecând dela Dêncu Mare pretinde ca scoala se întrunească toate condițiunile. Dl inspector vede așchiea în ochiul altuia dar bârna d-sale nu. Dar ce ḑic? Dlor la toți le place a întra în casa făcută de altul.

X.

Revista politică.

Sibiiu, în 26 August.

Afacerea croată cresce mergênd, întocmai ca „fama" lui Ovid. Foaia oficială din Budapesta a publicat eri un bilet împĕrătesc prin care contele Peiacevici este delăturat definitiv din postul sĕu. Eată acì biletul împĕrătesc, care poartă datul, Viena din 4 Septemvre:

Iubite conte Peiacevici! La cererea înnoită a domniei tale substernută Mie de ministrul Meu president unguresc și cu privință la decisiunea Mea din 24 August prin care am primit demisiunea domniei tale din oficiul de Ban al Croației, Slavoniei și Dalmației, te ridic definitiv dela conducerea agendelor amintite în decisiunea sus numită, precum și dela comisariatul regesc pentru fruntaria militară la 1881 unită cu Croația și Slavonia.

Semnat: *Francisc Iosif* m. p.
Koloman Tisza m. p.

Punem aici îndată după actul de mai sus înaintea cetitorilor al doilea act privitor la afacerea croată:

Iubite baron Ramberg! Pentru esecutarea dispositiunilor necesare în urma evenimentelor din Croația, Slavonia și din fruntăria militară unită cu acestea, precum și pentru conducerea provisoră a administrațiunei și preste tot a guvernului țĕrei până la timpul, când oficiul de Ban se va putea îndeplinì earăși, la propunerea ministrului Meu president unguresc te denumesc comisariu regesc al Meu pentru Croația și Slavonia și pentru fruntaria militară unită cu țĕrile aceste la 1881. Instrucțiunile eventuale mai departe necesare le vei primì dela ministrul Meu president regesc.

Semnat: *Francisc Iosif.* m. p.,
Koloman Tisza m. p.

„N. fr. Presse" observă la biletul împĕrătesc adresat contelui Peiacevici, că este sec și rece până

FOIȚA.

Cristian Waldo
sau
CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.
(Tradus din franțozesce de E. B.)
(Urmare).

— Dta ḑici, replică el după o pausă, că persoana a murit?

— Așa ḑice Stenson.

— Eu mĕ îndoiesc.

— Stie doară Cristian Waldo de aceasta?

— Cristian Waldo nu scie nimic.

— De bună samă?

— De bună samă.

— Dară dta îmi dai sĕ pricep că omul acesta este tocmai acela. . .

— Eu n'am ḑis aceasta, ḑomnule baron.

— Ei, dta voesci sĕ ḑici și sĕ nu ḑici; dta vrei se fii plătit dinainte, pentru o destăinuire chimerică.

— Eu nu ți-am cerut altceva decât subscrierea domnule baron, în casul când vei fi mulțămit cu mine.

— Eu nu nici odată.

Cu atât mai rĕu, pentru acela, care se indoesce în vorbele mele.

— Așa dară, domnule baron, eu îmi țin secretul; acela, pe care îl interesează mai puțin decât pe dta îl va afla pe nimica.

Și Tebaldo voia sĕ iese resolut din cabinet, precând baronul îl rechemă. În acesti doi bărbați sĕ petrecea ceva prea natural. Cel dintâiu nu atinse încă zăvorul ușei, pentru a eșì, și își ḑise: „Eu sûnt nebun, baronul mĕ va ucide, ca se mĕ impedece a vorbì." Al doile își ḑise, la rêndul sĕu: „El poate că a vorbit deja; el singur imi poate spune, de ce am sĕ mĕ tem."

— Domnule Tebaldo, ḑise baronul, dacă îți spuiu, că nu stiu mai mult decât gândesci dta?

— Așì fi încântat de dta, domnule, respunse Italianul îndrăsneț.

— Persoana n'a murit: ea este aici, sau cel puțin a fost eri aici; eu o am vĕḑut, o am recunoscut.

— O ai recunoscut? ḑise Massarelli surprins.

— Da, o am recunoscut, eu sciu ce ḑic: persoana aceasta și-a dat numele Goefle, cu sau fără permisiunea unui bărbat cinstit, care sĕ numesce așa. Vorbesce dară; veḑi că am dat de urmă și ar fi lucru copilăresc a-mi îndrepta bănuelile asupra escamatorului Waldo.

Italianul tăcu uimit. Sosit în aceași dimineață el nu stia nimic de incidentele din seara trecută; el a întâlnit pe dl Goefle fără al cunoasce; el nu pricepea limba svedică, cea dalecarliană și mai puțin; el nu vorbise, decât cu stolnicul, care scia ceva franțozesce și care era foarte neincreḑut. El nu scia dar absolut nimic de istoria lui Cristian la bal și nu înțelegea ce-i spunea baronul. Vĕḑêndu-l surprins și uimit, baronul se confirmă în cugetul sĕu că el l'a confundat prin năvălirea sa.

— Ei bine, ḑise el, esplicăte, sĕ sfârșim. Spune tot și contează la o resplată în proporție cu servițiul ce mi-l vei face.

Italianul însĕ își recâștigase toată siguranța sa. Convins că baronul a dat de urme false și hotărît a nu da secretul sĕu pe nimica, el voia sĕ câștige timp și sĕ se păzescă de posiția fatală ce i-ar putea face bărbatul acesta cu renume teribil, dacă s'ar încăpățina a tăcea.

— Vrea dl baron sĕ-mi dea douĕ ḑeci și patru mii de taleri și douĕ-ḑeci și patru de oare, ḑise el, pentru a-i presenta și a-i pune la dispositie persoana, care dlui are atât interes a o cunoasce?

— Douĕ-ḑeci și patru mii de taleri, este puțin respunse baronul cu ironie; dar douĕ-ḑeci și patru de oare este mult!

— Este puțin pentru un om singur.

— Îți trebue ajutor? Eu am oameni siguri și foarte îndemânatici.

— Dacă am se împărțesc cu ei cele douĕ-ḑeci și patru mii de taleri, mai bucuros lucrez singur pe socoteala și chizeșia mea.

— Ce acțiune gândesci dară a f ce?

— Ce mi-a prescrie dl baron!

www.digibuc.ro

la ghiață; eară actul adresat baronului Ramberg, că petru a satisface pretensiunilor de drept public ale Ungariei actul împĕrătesc a aflat de lipsă a a accentua deosebit, că comisariul regesc Ramberg în calitatea aceasta este subordinat ministrului president unguresc, dela care, eventual își va primì și instrucțiunile.

Baronul Ramberg a și început activitatea în funcțiunea sa cea nouă. Una dintre mĕsurile sale cele mai recente este, că a interdis partidei naționale croate a se întruni la conferență. Afacerea se vede așa dară că se află deja la începutul unei crize, a cărei sfĕrșit este greu a-l prevedea. Scirile dela Agram din decursul ḑilei de eri, n'aduc nimic important. Ele sûnt mărginite la nesce dispositiuni mai mult birocratice, cu care s'a ocupat comisariul regesc îndată la întrarea sa în funcțiune. La călcâiul acestor sciri se află cuvintele: „Despre neliniște în provincie nu se aude nimic demn de însĕmnat.“

Biroul de corespondență din Budapesta, preste tot, află puține lucruri de însemnătate, pe care sĕ le comunice abonanților sĕi. Ḑiarele din Cislaitania însĕ, pe lângă aceea că esprimă în articoli lungi îngrigirea lor, față cu evenimentele din Croația, ne mai aduc sciri positive despre conflicte serioase și sângeroase totdeodată între croați și între soldați. „Deutsche Ztg“ spune, că i s'a scris din Agram despre ciocniri nouĕ între poporațiunea din Zagoria și între soldați. Într'un loc anume în Șopot escedenții au rĕspins miliția și se vorbesce de morți și rĕniți de amĕndouĕ părțile. Este de temut ḑice aceeași foae, că insurgenții, adunați la fruntaria Stiriei vor trece în Stiria. „N. fr. Presse“, într'o telegramă dela Agram despre „insurecțiunea din Zagoria“ spune, că în noaptea dela 4 spre 5 Septemvre comisariul guvernial a cerut ajutoriu grabnic de un batalion și jumĕtate, care s'a și espedat în carĕ. Despre ciocnirea dela Șopot spune și „N. fr. Presse“ că gendarmeria și soldați au fost bătuți. În Beduia a trebuit o jumĕtate de escadron de husari sĕ se retragă; întărită cu altă jumĕtate de escadron dela Ivaneț și cu o jumĕtate de companie din Varașdin a atacat de nou Beduia, unde mulți țerani au căḑut morți și răniți; comandantul cere sucurs.

Opositiunea ungurescă continuă în presă, precum și în într'uniri a'și manifesta neplăcerea cu atitudinea guvernului unguresc, observată în acțiunea croată. Opisițiunea moderată în conferența dela 5 Septemvre n. a constatat în general, că situațiunea creată prin afacerea croată este foarte serioasă. Ea pretinde susținerea autorității statului unguresc intactă și adauge, că guvernul n'a proces cum pretinde întregitatea statului și a suveranității sale. Eri sara avea sĕ se într'unească partida independenței. În partida aceasta se ḑice că sûnt doi curenți. Unul care e de părere, că în situațiunea actuală guvernul trebue cruțat, căci slăbirea guvernului unguresc astăḑi ar fi identică cu slăbirea statului unguresc și a positiunei sale. Celalalt, din contră, ḑice, că a sosit timpul de a resturna cabinetul. Din provincie vin neîncetat membri de ai partidei spre a lua parte la conferență.

Alăturea cu afacerea croată, cu toate statariele, în Ungaria progresează escesele contra jidovilor. Din comitatul Zala mișcarea se vede respândită preste comitatul Somogy, Neugrad, Vesprim, Caraș-Severin și după sciri private, încă neconstatate, preste unele comitate din Transilvania.

„Vaterland“ scriind într'un articol despre afacerile ungaro-croate amintesce într'un ton mistic, că va venì timpul când se vor cumpănì prestațiunile tuturor popoarelor din monarchie și atunci va urma transacțiunea cea mare.

Când va urma aceasta nu scim. Ceea ce vedem este, că în locul liniscei turburarea ocupă teren din ḑi în ḑi. În ḑilele acestea vor fi sĕrbătorile polone în amintirea regelui Sobieski, la care cetim, că se adună în Galiția deputați din ținuturile polone de sub sceptrurile altor monarchi. În ḑiua de aḑi o festivitate de feliul acesta în Galiția, învecinată cu Rusia, poate avea consecențe.

Călĕtoria ministrului president Brătianu n'a încetat încă de a fi objectul discusiunei în ḑiare. Ḑiarele din Viena sûnt mulțămite cu conferența dintre Brătianu și Kálnoky. De altă parte se spune, că cestiunea dunăreană va fi pusă la o parte, „N. fr. Presse“ într'un articol de fond întitulat „Bratiano în Wien“, după ce salută aparițiunea ministrului român în Viena și constată că România cugetă serios la un raport cordial cu Austria, esprimă părerea, că acela, cărui pentru a fi bărbat mare de stat numai, țeara îi lipsesce, nu ar fi venit la Viena, dacă n'ar avè convingerea despre posibilitatea unor raporturi bune cu Austria, care de altmintrea sûnt de dorit pentru ambe părțile. Brătianu după întâlnirea cu Bismarck merge la Aix les Baines, de unde după 3 sĕptĕmâni se va întoarce în România.

Dela Asociațiunea transilvană.

Brașov, 28/31 August 1883.

VI.

Intre ședința a III. și a IV. a fost producțiunea în biserica cea mare ev. lut. din Brașov. Pe lângă domnul Geifrig, care a cântat în organe, a mai cântat cu violina domnul Dr. Georgiu Baiulescu acompaniat de Dl Geifrig și Dl Georgiu Dima a cântat din Paulus tot pe lângă acompaniare.

Programa:

1. *Toccatta* (d. mol.) de I. S. Bach. (*Geifrig.*)
2. *Cavatina pentru violină* de Raff. (*Dr. Baiulescu.*)
3. Arie din „*Paulus.*“ de Mendelssohn (*Georgiu Dima.*)
4. Corul peregrinilor din „*Tannhäuser*“ de R. Wagner. (*Geifrig*).
5. *Adagio* de *Tartini și Gavottă* de I. — S. Bach (*Dr. G. Baiulescu*).
6. *Preludiu și fugă* (F-mol) de Mendelssohn. (*Geifrig.*)

Producțiunea a durat dela 4 până la 5 oare. Biserica a fost plină cu public și nu esagerăm când punem numĕrul celor presenți la 1000. Nu va surprinde pe nime frecuența aceasta, sciind că organele din Brașov sûnt unele din cele mai mari în întreaga monarchiă. E de prisos sĕ mai spun ce efect a produs această producție. Poate că și biserica dispune pre om, sau că impresia ce-l cuprinde nu mai dă loc altor cugetări. Multe sûnt posibile. Faptă e, că mulțimea era cuprinsă de simțiri religioase, potențate prin farmecul arcului și a vocei puse în serviciul laudei lui Dumneḑeu după ḑisa Psalmistului: „Lăudați-l pre el (Domnul) în têmpĕne și hore, lăudați-l pre el în strune și în organe.“

După producția musicală din biserică la 5½ oare s'a deschis ședința a IV.

Se cetesce propunerea comisiei și a domnului Babeș cu privire la înființarea unui institut pentru fete. Fără a mai spune că cine pentru care a vorbit, spun numai resultatul. Raportorul comisiei pentru propuneri dl Dr. Bozoceanu se alătură la propunerea domnului Babeș, care fu primită.

Urmează a II. propunere a comisiei, în sensul căreia fondului academiei de drept ar fi a se da altă destinațiune.

Față cu această propunere domnul V. Babeș din încrederea conferenței face propunerea ca: administrațiunea separată din motivul simplificărei sĕ se sisteze și sĕ se administreze cu celelalte fonduri.

Contra acestei propuneri vorbesce dl Harșianu.

Se pune la vot și se primesce propunerea dlui Babeș.

Adunarea generală în anul viitoriu se va ținè în Orĕștie, și comitetul va îngrigì ca ea sĕ se țină la timp potrivit, ca se poată lua parte și profesorii.

În fine sĕ esprimă mulțămită comitetului pentru activitatea desvoltată.

Dl profesor Dr. Alecsi a fost însinuat o propunere cu privire la înființarea de stațiuni meteoroligice, însĕ fiind că era timpul prea înaintat, și-o a retras și o va presenta în sesiunea viitoare.

Se proclamă de membru onorariu al Asociațiunei transilvane domnul Dr. Kanitz, profesor de sciințele naturale la universitatea din Cluj.

Era timpul cam înaintat aproape de 8 oare și oamenii se grăbeau sĕ nu întârḑie dela bal. În sala cea mare a gimnasiului erau numai douĕ lampe, una pe masa comitetului, și alta pe ceea a ḑiariștilor.

Toți membrii Asociațiunei stau în picioare, ca luminați de o putere mai înaltă, căci era sĕ se aleagă comitet pe un nou period de trei ani.

O simțire neobicinuită mĕ cuprinse în acest moment serbătoresc. Comitetul care are sĕ poarte făclia pretențioasei noastre Asociațiuni, care după nume este făcută pentru literatura română și cultura poporului român, acest far al luminei, sĕ se aleagă la raḑele unei slăbuțe lampe.

Comitetul s'a ales prin facerea unei liste, cetite de domnul Babeș:

President domnul Cipariu, vicepr. dl Iacob Bologa, secr. I. d. Georgiu Baritiu, secr. II d. Dr. D. P. Barcianu, cassariu dl Eugen Brote, controlor dl Constantin Stezariu, bibliotecariu, archivariu d. Dr. I. Crișan.

Membrii în comitet:

DD. Br. Ursu, Paul Dunca, Ios. St. Șiuluț, Parteniu Cosma, V. Roman, I. V. Russu, Elie Măcelariu, Ioan Popescu, Constantin Stezariu, Georgiu Bariț, Dr. Il. Puscariu, și Harșianu.

Suplenți:

DD. Dumitru Comșa, Dr. I. Crișian, Simeon Popescu, Dr. D. P. Barcianu și N. Frateș.

Vineri seara bal. Și încă ce bal! Costume naționale cari de cari mai pitoresci, domnișoare și doamne, cari de cari mai drăgălașe. Așì scrie mai multe, însĕ nu vreau se fac prevaricații în competența.....!

— Așa! Dta ai aerul a-mi propune...

În momentul acesta, baronul fu întrerupt prin un fel de scârșnitură, în dosul unei din ușile cabinetului sĕu.

— Așteaptă-mĕ aici, ḑise el cătră Massarelli.

Și el întrà în altă odaie.

Guido resumà iute situațiunea spĕriat de liniscea baronului, el credea, că ar fi mai bine pentru el, a trata afacerile aceste în scris: el merse dar cătră ușa prin care întrase. O găsì încuiată, prin un secret, care, deși el avea unele sciințe practice în privința aceasta, nu-l putea găsì. El se apropià de fereastă; ea era la opt-ḑeci de urme înălțime.

El cercà fără sgomot ușa, prin care ieșise baronul. Ea era tocmai așa bine încuiată ca cealaltă. În biroul deschis se vedea o colecție recomandabilă de role de aur.

— A! își ḑise Masserelli oftând, ușile sûnt solide și lăcatele bune, de mĕ lasă aici singur cu acești taleri frumoși.

Și el începu a se nelinisci serios de posiția sa. El cercà a auḑì ce se vorbea în odaia învecinată. El n'auḑea absolut nimic. Dar eată ce se vorbea în odaia aceasta:

— Ei bine, Iohan, reușit-ai? Ai vĕḑut fața acestui Waldo?

— Da, domnule baron, el nu este cel de eri, este un monstru.

— Mai urît ca tine?

— Eu sûnt frumos pe lângă el!

— L'ai vĕḑut, l'ai vĕḑut bine?

— Cum te vĕḑ pe dta.

— L'ai surprins?

— Nici decum. I-am ḑis, că sûnt curios și el s'a arĕtat de voie bună.

— Și celalalt falsul Goefle?

— Despre el nu se aude nimic!

— Lucru ciudat! Nu s'a vĕḑut nicăiri?

— Waldo nu l'a vĕḑut în Stollborg, și dl Goefle nu-i este rudenie.

— Dară Ulfilas trebue că l'a vĕḑut?

— Ulfilas n'a vĕḑut în Stollborg decât pe dl Goefle, pe servitorul sĕu și pe omul acesta grozav pe care tocmai l'am vĕḑut și eu.

— Dl Goefle are un servitor? Acesta este necunoscutul nostru.

— Este un băiat de ḑece ani.

— Apoi nu mai sciu ce se ḑic.

— Are dl baron vre-o scire dela Italianul care este aici?

— Nu: el este un mincinos sau un nebun; tot una, el trebue sĕ găsească pe acest necunoscut, care m'a insultat! Tu mi-ai spus că el a povestit și a fumat cu maiorul Larrson și cu amicii sĕi?

— Da în sala de jos.

— Apoi aceștia l'au ascuns; el este în bostoella maiorului!

— Am sĕ-l pun sub pază. Maiorul nu este omul, care păstrează un secret cu aer așa fără grigi. El a sosit aḑi-dimineață, și nu s'a reintors acasă peste ḑi. Locotenentul sĕu...

— Este un măgar! Dară tinerii aceștia mĕ uresc.

— Ce ai a teme din partea acestui necunoscut?

— Nimic și toate! Ce gândesci tu de Tebaldo acesta?

— Un calic și jumĕtate!

— Apoi nu trebue eliberat. Mĕ pricepi?

— Prea bine.

— Până unde a înaintat cina?

— Îndată se servesce desertul.

— Trebue sĕ mĕ arĕt. Dă ordinul se-mi pregătească sania cea mai frumoasă, și sĕ se prindă patru cai, din cei mai frumoși.

— Pentru escursiunea pe lac?

— Nu, din contră, eu am sĕ mĕ odihnesc; dară lumea are se mĕ creadă foarte voinic: eu voiu fi reținut prin o afacere de stat. Pregătesce un curier, dară sĕ-l vadă lumea. Dă de repetite ori ordini și contra ordini. În sfĕrșit eu am sĕ trec de foarte ocupat, prin urmare în deplină sănĕtate.

— Dta vrei dară sĕ crepe de ciudă amabilii moștenitori ai dtale.

— Eu vreau sĕ-i înmormêntez, Iohan!

— Amin, scumpe stăpâne! Sĕ te însoțesc până la sala de mâncare?

— Nu, prefer a întra fără sgomot și a surprinde lumea astăḑi mai mult ca ori și când.

www.digibuc.ro

„Papismul“,

și starea actuală a bisericei ortodocse în regatul României

(Urmare).

Adevĕrat, România noastră în timpul modern încă a făcut un pas bun în cultura clerului. În loc de un singur seminariu, carele esista în Moldova dela începutul veacului present; începênd dela anul 1834, treptat s'au înființat încă câte unul pe la toate eparchiele, încât astădi avem 8 seminarii, cu cursuri mai mult sau mai puțin întregi. Dar ceea ce ne lipsesce sûnt, afară de mici escepțiuni, profesori capabili, cari sĕ aibă știința și zelul trebuitoriu pentru a informa buni servitori ai bisericei, a le însufla consciința datoriei de apostoli ai moralității creștine, de predicatori ai evangeliei, cu un cuvênt de apostoli ai neamului nostru românesc. Elevii seminarielor noastre nu duc la parochiile lor, de cât o mică provisiune de cunoscințe ale culturei generale, pre care curênd le uită și acelea, remânênd mai tot atât de sĕraci în cunoscință ca și ceialalți săteni. Ei nu cunosc sânta scriptură, care este isvorul cel nesĕcat al învĕțămêntului creștinesc, și cu deosebire preoțesc, au foarte sterpe noțiuni despre istoria bisericei, a dogmelor, a datorințelor pastorale; a canoanelor — nici decum.

Sfântul sinod, îndată dela înființarea sa în anul 1873, a întors luarea aminte asupra institutelor acestora de educație a clerului; a făcut și de multe ori a propus projecte pentru reorganisarea seminarielor, și projecte de regulamente pentru disciplina lor internă. De asemenea necontenit s'a cerut înființarea unei facultăți de teologie, unde sĕ se poată pregăti buni profesori, pentru instruirea și educarea viitorilor păstori și archiepăstori demni de biserica națională română. Dar toate aceste încercări a le sinodului până acum au remas zadarnice și ca nevenite. Este adevĕrat, că unii din profesorii actuali dela seminarii temênduși posițiunile lor, au combătut prin presă cu înverșunare reformele propuse de St. sinod. Dar viitoriul bisericei, carele este legat cu al națiunei este un interes general; el nu trebue legat cu interesele egoistice a le unor individe. Guvernul și corpurile legiuitoare trebue sĕ ne dea legile pentru reforma seminarielor și pentru facultatea de teologie ca țara sĕ poată a-și pregăti luptători, vrednici pentru apĕrarea bisericei naționale de dușmani interni și esterni pre care i am numit mai sus.

IV. O mare pedecă pentru cultura clerului, mai ales a preoților de mir, este proasta lor posițiune materială, din care causă ei tot timpul trebue sĕ-l petreacă muncind la țarină și acasă pentruca sĕ-și poată agonisì hrana pentru dênșii și pentru familia lor. Isolați de centruri de cultură, fără mijloace de a și procura cărți, ca sĕ se instruească prin cetire, unită și puținul ce învĕțase și trăesc viață ordinară ca toți sătenii; în loc ca preotul sĕ poată fi dascălul și pedagogul sătenilor, se face și el asemenea lor întru toate. În toate țĕrile civilisate guvernele au regulat posițiuni materiale onorabile pentru preoții lor. În Rusia fie care biserică parochială, are o porție de pământ, până la 1000 de setine, care se împarte proporțional între bisericași, apoi mai au salare dela comune; pela orașe bisericași au venituri dela comune și salare pentru predarea religiunei în scoale. În Bucovina, preoții au câte 24 fălci de pământ și salare din fondul religionar, dela 500 până la 1000 florini pe an. În toată Europa sûnt create prin legi mijloace de întreținerea clerului, prin fonduri bisericesci și prin subvențiuni dela stat. Chiar în România posițiunea preoților catolici este bine asigurată; 1. prin mărimea parochielor, care numĕră mai multe sate la un loc; 2. prin o cățime de pământ întreită și împătrită, decât ce se dă unui preot ortodocs, și aceea lucrată de parochieni și aduse rodurile la casa parochului; 3. prin casă preoțească făcută de parochieni în curtea bisericei; 4. prin tacse de plată stabilite pentru fie-care ierurgie preoțească. Așa nu de mult un locuitoriu din o asemenea parochie îmi spunea, că popa lor nu înmormêntează, dacă nu i se dă pentru aceasta 50 de franci etc. Tacse foarte esorbitante, pentru care, precum și pentru conduita despotică a multora dintre acei popi, făcuitorii adese-ori se tânguesc; dar n'are cine-i asculta. Noi nu dorim pentru preoții nostri, ca sĕ fie satrapii sătenilor; ci adevĕrați părinți sufletesci: dar ținem înpreună cu st. scriptură, că „vrednic este lucrătoriul de plata sa“; și: „Cine slujesce altariului, dela altariu trebue se se hrănească.“ St. sinod în aceasta privire sĕ nu înceteze a stărui și a amintì guvernului, ca se pună în vederea camerei legiuitoare projectul, votat de senatul trecut pentru înbunătățirea posițiunii materiale a preotului român.

V. Mai departe trebue a se sporì mijloacele și organele de priveghere și administrația disciplinară a clerului. În present esistă pentru privegherea și administrația disciplinară câte un protoereu de județ, în totul 35 de protoerei, cu un salariu anual numai de 2000 lei din care, scoțêndu-se deciuiala, cu restul abia își pot întreține familiele; dar sûnt cu totul lipsiți de mijloace de transport, spre a putea vidita bisericele și clerul din județe, spre a prevenì neorênduelile, a cerceta și a aplana certele, ce necontenit se ivesc între preoți și păstoriții lor. Spre acest sfĕrșit trebue a se mai adauge la salarele protoiereilor câte o diurnă cel puțin 100 lei pe lună, adecă anual 1200 lei, osebit de aceasta a li se da ajutoare administrative prin înființarea de subprotoierei, sau preoți proestoși de plăși câte unul de fie-care plasă, cu salariu cel puțin de câte 1200 lei anual, carii sĕ ajute pe protoierei în multiplele lor îndatoriri de ordine și disciplină bisericească prin comune. Preoții lipsiți de privighere și control, părăsesc pe ce merge tot mai mult datoriile lor religioase, și poporul sĕ sĕlbătĕcesce moralicesce, bunele năravuri familiare și sociale se minează de corupția de tot feliul, pe ce merge tot mai mult.

VI. Monachismul și mănăstirile reclamă o urgentă îndreptare și punere pe calea morală, făcêndu-se organe de cultura și moralisarea poporului. În societatea actuală română, monăstirile nu pot avea alt rol, decât ca asiluri pentru bĕtrâni, carii, după ce și-au isprăvit rolul în societate, doresc a'și sfîrși viața în liniscea monăstirească. Pentru care sfĕrșit trebue a se destina un anume numĕr de mănăstiri; eară toate celelalte sĕ se prefacă în institute de cultură națională, de spitale pentru bolnavi, de ospicii pentru soldații invaliți, de asiluri pentru calicii, cari umblă cerșind pe uliță și la drumuri. Prin aceasta mănăstirile, care sûnt monumente istorice a le trecutului nostru, pe de o parte se vor apăra de ruina totală, carea astădi le amenință, eară pe de altă parte se vor lega mai strins cu națiunea, prefăcênduse în institute de bună crescere, de industrie și de caritate; care toate sûnt unite cu biserica și predicate de morala creștină. Mai ales prin mănăstirile de maice usul tradițional și o mulțime de nevoi sociale nebăgate de nime în samă fac pe o mulțime de copile sĕrace și orfane a căuta acolo asil. Acele copile, crescênd acolo fără nici o destinație și pregătire socială, nevoia de a putea trăì le împinge la calugărie a unor asemenea fete tinere, în adevĕr nenorocite. Sĕrăcia și lipsa de cultură le îndeamnă a și sacrifica viața fără nici un folos, nici pentru dênsele, nici pentru societate. Aceste copile sĕrace și orfane, care caută asil și adăpost în mănăstiri nu trebue alungate de acolo, ci trebue a li se da mijloace de cultură intelectuală și aplicare la industrii casnice, cu care ele ajungênd în vêrstă, sĕ poată a se reinturna în societate și a și procura mijloace de esistență pe căi legale și morale. De aceea prin toate mănăstirile de maice trebue a se înființa scoale primare pentru carte și ateliere de industria casnică, așa ca fetele crescute în mănăstire se poată devenì în lume bune și harnice gospodine. Ideea de a înființa scoale de carte și de lucru prin monăstirile de maice s'a esprimat în Moldova încă dela începutul veacului present. Așa în crisovul domnului Alecsandru Moruz din anul 1803, pentru organisarea mănăstirilor de maice anume se legiuesce a se înființa în mănăstirile de maice de atunci, Agapia și Vĕraticul, scoale de carte, după ideile de atunci pentru învĕțătura cărții, și anume: de carte grecească și elinească, apoi atelieruri, unde sĕ se învețe lucruri de mână „adecă cusături, isĕturi de vestminte archieresci și alte iscusite lucruri, care acele sûnt pentru cinstea și folosul lor (monăstirilor) și pentru podoaba patriei.“ Insĕ această mântuitoare idee nu s'a realisat până astădi, și monăstirile de maice au mers tot mai mult spre decădere.

(Va urma.)

Varietăți.

* Archiducesa nou născută fu botezată Mercuri cu solemnitate mare. Din botez archiducesa a primit numele. Elisabeta, Maria Enrieta, Stefania Gisela.

* (Timpul.) După o secetă îndelungată, întreruptă în ținele din urmă de done ploițe, ași dimineață ne am pomenit cu ploae manoasă însoțită de fulgere și tunete ca în puterea verei. Ploaia continuă.

* (Mulțămită publică:) Fraților Gălișeni carii au sărit într'ajutor pompierilor din Săliște la stîngerea celor două focuri în Sĕliște în țilele de 28 August și 5 Septembre a. c. st. n., le esprimă comanda subscrisă pentru zelul și devotamentul dovedit la aste două ocasiuni în numele reuniunei cea mai vie recunoscință.

Sĕliște 26 August 1883.

Comanda pompierilor voluntari.

Ioan Macsimu.
comandant.

* (Foc). Ași noapte cam o jumĕtate de oară după medul nopții, un incendiu înfricoșat s'a escat sub „Treptele purcarilor“ care a iluminat aproape cetatea întreagă. Focul a durat mult fiind într'un loc puțin accesibil pentru ajutor și lipsit de apă. Paguba trebue se fie enormă. Au ars multe cereale și făină.

Baronul eși și Iohan întrà în cabinetul, unde Massarelli, prada unei nelinisce vie, găsì timpul foarte lung.

— Vino, pretine, îi țise Iohan cu aerul sĕu cel mai grațios, este vremea cinei.

— Dară... n'am se mai vĕd pe dl baron în astă-seară. Dlui mi-a țis sĕ aștept aici.

— Dlui a țis sĕ cinezi acum liniscit și se astepți ordinile sale. Crezi dta că dlui n'are alt lucru decât sĕ te asculte pe dta? Aid, vino dară; îți este frică de mine? Am eu aerul unui om rĕu?

— Pe onoarea mea, da, rĕspunse Guido în gândul sĕu, scoțind din mânecă un stilet, ce-l manua foarte bine.

Iohan vĕțu mișcarea sa și eși repede. Guido cercà a-l urma, însĕ doi urieși, cari erau după use îl apucară și-l conduseră cu pistolul la gât, în temnița castelului, unde după-ce fu visitat și desarmat îl predară în mânile păzitorului turnului cel gros. Păzitorul acesta era un fel de spadasin aventurier, un mișel de profesiune, cum se țicea pe atunci; el purta în castel titlul de căpitan și nu apare de loc în saloane.

— Iohan îl urmase și asista cu aer binevoitor la visitarea buzunarelor și a tuturor hainelor sale. După ce se convinse că n'are nici o hârtie la sine el se retrase țicêndu-i:

— Sara bună prietene. De altă dată poartăte mai bine.

Și el adăogì pentru sine:

— El a țis că are dovețile unui secret mare. Sau a mințit ca un prost, sau nu s'a încrețut, ca un om, care cunoasce afacerile, dară el nu s'a neîncrețut destul. Cu atâta mai rĕu pentru el! Ceva temniță îi va scoate mărturisirea sau dovețile.

Într'aceea baronul, deși foarte suferind, întrà fără sgomot în sala festivă, mănâncà puțin cu aer de poftă bună, și era vesel cât putea fi, adecă el rosti surițênd, cu un suris ghețos, unele frase de un ateism îngrozitor și făcu nesce observațiuni odioase pe socoteala unor persoane absente. Când calumnia, amabilul bărbat vorbea cu glas lin, cu aer negligent. Moștenitorii și complesanții sĕi se grăbeau a rîde și își dădeau toată osteneala a face sĕ circule vorbele sale. Aceia din oaspeții sĕi, cari se simțeau scandalisați, regretau a fi venit la el, o situațiune, ce-i împedeca a-i contrațice, de nu cumva cu mare cruțare. Cruțările aceste înrĕutățiră înse acusațiile aduse în contra absenților. Baronul repetă țisele sale cu un aer de fală desprețuitoare, lingușitorii sĕi îl sprijineau cu aviditate. Oamenii cei cinstiți oftau și înroșeau de slăbiciunea, care i-a adus în vizunia aceasta; dară baronul nu prelungea nici o discusiune. El arunca câte o vorbă rĕutăcioasă celor bine voitori și fricoși; apoi se sculà și eși fără ca sĕ se scie, dacă va mai revenì. Societatea rĕmase tăcută, până ce absența sa definitivă fu constatată. Atunci toată lumea resufla chiar și cei rĕi, cari nu erau mai puțin tulburați de presența sa. Pe lângă toate aceste, baronul perduse de astădată o ocasiune frumoasă de a se resbuna și de a face pe alții sĕ sufere. Dacă ar fi sciut de cele două visite a Margaretei în Stollborg, el n'ar fi esitat un moment, a lăți scirea aceasta cu amărăciune. Din norocire, providența ocrotise secretul nevinovat a acestor două visite, și inimicul, care ar fi tras dintr'ênsele semne sigure de presența falsului Goefle în Stollborg, nu primise nici o scire despre aceasta. Iohan trimise la Ulfilas și-l întrebase de toate persoanele, ce le-a putut vedea peste țì în Stollborg; dară Ulfilas, care nu vĕțuse pe Margareta, avu relativ cu fața lui Cristian, un motiv plausibil a vorbì foarte potrivit de spaima ce i-o inspirase Cristian cu grimasele și vorbele sale amenințătoare într'o limbă necunoscută. El l'a vĕțut fără mască mai îngrozitor decât îi apăru lui Iohan însuși, și după rĕspunsurile sale, Iohan era confirmat în credința sa și baronul în greșala sa. Scirile aflate avură dară drept resultat, că frumosul Cristian Goefle a dispărut si că adevĕratul Cristian Waldo este un monstru.

Baronul aduse la cină noutatea aceasta din urmă cu un fel de satisfacțiune; căci în momentul, când el sosì, sĕ făceau încă artistului eloge, și el simțea oare-care plăcere a depoetisa pe Cristian Waldo.

(Va urma.)

www.digibuc.ro

Nr. 258 [501] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoalele populară afiliată Carpenişiu-Vêrtop şi la cea din Bucium-Isbita se deschide concurs până la 20 Septemvre 1883.

Emolumentele sûnt:

1. în Cărpenişiu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

2. în Vêrtop pentru învĕţătoriul suplent salariu de 100 fl., cuartir şi lemne.

3. Bucium-Isbita salariu anual 100 fl., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au de a'şi substerne petiţiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul până la terminul sus indicat.

Abrud în 16 August 1883

Comitetele parochiale din Carpenişiu-Vêrtop şi Bucium-Isbita în conţelegere cu

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter.

Nr. 212. [503] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc dela scoala populară din Sohodol-sat afiliată cu Peleşiu se deschide concurs până la 15 Septemvre a. c.

Emolumentele sûnt:

Salariu anual de 220 fl., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-şi subşterne petiţiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul, până la terminul mai sus indicat.

Abrud în 12 August 1883.

Comitetul parochial din Sohodol sat în conţelegere cu

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter.

Nr. 241 [504] 1—3

CONCURS.

Pentru intregirea următoarelor staţiuni învĕţătoresci se deschide până în 30 de ḑile după prima publicare în foaia archidiecesană.

a) Chiuesti, salariu anul 200 fl.

b) Bonczida, salariu anual 160 fl.

c) Diviciori mari salariu anual 60 fl.

La toate trei cuartir gratuit şi lemnele de foc necesari.

Doritorii de a competa după vre una din acestea staţiuni sûnt poftiţi a'şi aşterne suplicile de concurs instruite cu documentele recerute de statutul organic şi regulamentul congresual până la terminul indicat la subscrisul oficiu în Ghiurgesci, posta ultima Retteg.

Cs. Giurgesci la 12 August 1883.

În conţelegere cu comitetele parochiali respective.

Constantin Bodea m. p.
adstr. ppresbit.

Nr. 170. [505] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului vacant de învĕţătoriu la scoala poporală gr. or. română din Mag se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Cu acest post este împreunat un salariu anual de 200 fl., cuartir liber şi lemne de foc trebuincioase.

Doritorii de a ocupa acest post au aşi aşterne petiţiunile lor până la terminul indicat instruite conform legilor în vigoare oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Săliştei.

Mag 18 August 1883.

Comitetul parochial în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 83 499 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunilor de învĕţători la scoalele confesionali ortodocse române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 15 Septemvre st. v. a. c.

1 Felina, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei şi lemnele de foc necesarie.

2. Hendorf cu salariul anual de 150 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei şi lemnele de foc necesarie.

3. Feleag, cu salar anual de 100 fl. v. a. ameliorêndu-se în procsimii cinci ani tot cu 10 fl. v. a. anualminte apoi cuartir şi lemnele trebuincioase de foc.

4. Mălăncrav, cu salariul anual de 100 fl. v. a. cuartir şi lemnele de foc.

5. Ferihaz, un post de adjunct învĕţătoresc cu salariul de 50 fl. v. a.

Concurenţii au aşi asterne cererile instruite conform prescriselor legei la subscrisul până la terminul indicat.

Sighişoara, 20 August 1883.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al tractului Sighişoarei.

Demetriu Moldovan m. p.,
adm. prot.

Nr. 352. [506] 1—3

CONCURS.

Neconcurênd nimenea în urma concursului publicat pe basa resoluţiunei Venerabilului Consistoriu archidiecesan dto 20 Ianuariu anul curent, Nr. 4996—1882 B. la postul de capelan pelângă veteranul paroch Ioan Leach din Blăşeni Valea-Crişului, prin aceasta se escrie concurs nou, cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitul împreunat cu acest post este jumĕtate din întreg venitul parochial anual de 460 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au de a'şi trimite petiţiunile lor, instruite în sensul Statutului organic şi al regulamentului congresual pentru parochii la subscrisul până la timpul sus indicat.

Brad în 8 August 1883.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Georgiu Părău m p.,
adstr. ppresbit.

Nr. 211. [500] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă staţiunea de învĕţătoriu la scoala din Borgo-Mijloceni, tractul Bistriţei, se escrie prin aceasta concurs până la 15 Septemvre a. c.

Emolumentele sûnt:

1. Salariu anual în suma de 180 fl. v. a. care se scoate în rate lunare din fondul scolastic din Năsĕud.

2. Cuartir liber în edificiul scoalei.

3. Folosirea grădinei de legumărit de lângă scoală.

4. Suma de 20 fl. ca pauşal pentru cărţi şi recuisite scolastice, care este a se ridica din numitul fond prin senatul scolastic.

Doritorii de a ocupa această staţiune au de aşi adresa petiţiunile lor instruite în sensul legilor şi regulamentelor în vigoare până la terminul susindicat subscrisului oficiu protopresbiteral.

Comitetul parochial în conţelegere cu oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei.

Nr. 68 [502] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu adjunct, la scoala confesională populară gr. or. Ocna Sibiiului (parochia din sus) protopresbiteratul Sibiiului, se escrie concurs cu termin preclusiv până la 15 Septemvre a. c. st. v. când va fi şi alegerea.

Cu postul acesta este impreunat:

1. Un salariu anual de 120. v. a. primind din cassa bisericei în rate lunare·

2. Cuartir liber în edificiul scoalei şi 3 orgii de lemne, din cari sĕ se încălzească şi scoala.

3. Cu ocasiunea impărţirei lemnelor şi a sărei la locuitorii, una porţiune de lemne şi 28 chilograme de sare.

Concurenţii la acest post învĕţătoresc au a'şi aşterne petiţiunile lor instruite conform legilor în vigoare, până la terminul sus numit Preaonoratului oficiu protopresbiteral în Sibiiu.

Ocna Sibiiului (parochia din sus) în 7 August 1883.

Comitetul parochial gr. or. Ocna superioară în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

---

[496] 3—3

CONCURS.

Pre basa statutului organic bisericesc §. 63. conbinat cu §. 23. punctul 5. şi conform decisului Venerabilului Consistoriu diecesan din 1 Iunie 1883 Nr. 341 B. se publică Concurs pentru indeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Ciacovei din diecesa Caransebeşului.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sûnt:

a) Sesiunea, birul şi stola parochiei a II-a din Voiteg; apoi sesiunea de sub Nr. C. 489 b. a parochiei reduse după reposatul preot Sofronie Murgu din Ghilad, care sesiune se confere din partea Consistoriului spre mai bună subsistinţă a protopresbiterului dela 1. Ianuarie 1884 încolo până în 15 Septembre 1886 în arêndă ei anuală — după detragerea contribuţiunii şi a ecuivalentului — cu suma anuală de 210 fl.; — eară din 15 Septembre 1886 încolo în natură. Eară la cas de despărţire a românilor din Ciacova de cătră Ierarchia sêrbească respective Episcopia din Timişoara, parochia română din Ciacova va devenì parochia protopresbiterală.

b) Tacsele pentru şedulele de cununiă normate prin decisul sinodului eparchial din anul 1871. Nr. 60 şi 99 cu 2 fl. respective 1 fl. pentru fiecare şedulă de cununiă.

c) Birul protopopesc după rescriptul declarătoriu dela anul 1779, — 100 oca (1. Hl. şi 54 litre) de grâu, sau ecuivalentul acestuia în bani dela fie-care preot cu parochia.

d) Pauşalele de călătoriă preliminate cu 200 fl. drept recompense pentru tacsa de 4 fl., ce o luau protopresbiterii mai nainte pre basa unor ordinaţiuni ministeriale şi anume 2 fl. pentru ţinerea esamenelor anuale în comune eară 2 fl. pentru revisiunea socotelelor bisericesci.

e) În fine sala mobilată şi pauşalul oferit de comitetul protopresbiteral pentru susţinerea cancelariei protopresbiterale.

La postul acesta pot concurge bărbaţi apţi şi bine meritaţi pre terenul bisericesc şi scolariu, cari după o pregătire cel puţin de 8 clase gimnasiale s'au reale cu testimoniu de maturitate au terminat studiele teologice în vre unul din Institute din Metropolia noastră şi a susţinut cu distins succes esamenul riguros de calificaţiune.

Acei aspiranţi au preferenţa, cari au frecuentat sau absolvit cursuri juridice sau filosofia la vre-o academiă sau universitate s'au distins prin editarea vre-unui op folositoriu pre terenul bisericesc sau scolariu.

Cei ce voesc a concurge la acest post sûnt avisaţi a-şi aşterne suplicele concursuale instruite cu toate documentele originale necesarie la comisariul Filip Adam, asesor referinte al consistoriului diecesan în Caransebeş, în termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui Concurs în foaia „Telegraful Roman".

După espirarea terminului pus în escrierea de Concurs, nu se mai pot primì recurse.

Ciacova în 19 August 1883.

Comitetul protopresbiteral al tractului Ciacovei.

În înţelegere cu subscrisul

Filip Adam m. p.,
comisariu consistorial.

Nr. 1886 adm. 1883 [507] 1—3

Publicare de licitaţiune.

În urma conclusului representanţei orăşene din 29 August a. c. Nr. 103 **dreptul de cârcĭmărit** aparţinĕtor alodiului pe anul întreg dimpreună cu cele 6 localităţi separate de cârcĭmărit, singuratice sau la o altă se arêndează pe calea licitaţiunnei publice pe doi, eventual, pe trei ani consecutivi şi adecă, dela **1 Ianuarie 1884** până inclusiv la **31 Decemvre 1885** respective **1886 — în 1 Octomvre a. c. la 9 oare a. m.** în sala magistratului orăşenesc, celui ce va da mai mult, — despre ce se încunosciinţează acei ce au de gând sĕ înarêndeze, cu adausul, că condiţiunile licitaţiunei se pot vedea ori şi când în localitatea oficiului comunal — şi că până la începutul licitaţiunei tot acolo se primesc oferte provĕḑute cu vadiurile corespunḑĕtoare.

Ocna, 3 Septemvre 1883.

Magistratul oraşului.

Stabilimentul de liniaturi L. MICHAELIS în Sibiiu.

Eftin! Nou! Cu gust!

Dela tipografia archidiecesană în Sibiiu se pot procura:

Caiete de scris

din 8 foi pentru **începĕtori** cu linii largi, din hârtiă fină satinată şi bine cleită, cu învĕliş vênĕt şi vignetă albă pentru scrierea numelui

în doue colori liniate.

Caiete într'o coloare, frumos liniate, pentru scrisoare **română, germâne,** pentru **dictando** din 8 foi, cu învĕliş şi vignetă albă.
Preţul unui exemplar 2 cr., 100 exemplare 1 fl. 65 cr.

Caiete fără vignetă din foi, cu învĕliş vênĕt, pentru **începĕtori** în doue colori liniate, pentru scrisoare **română, germână,** pentru dictando şi caligrafie.
Preţul unui exemplar 1½ cr., 100 exemplare 1 fl. 34 cr.

Caiete pentru comput din 8 foi, cu învĕliş vênĕt 100 exemplare 1 fl. 50 cr.
Dictando cu margo din 8 foi, preţul unui ex. 2 cr., 100 ex. 1 fl. 98 cr.
„ „ „ „ 12 „ „ „ ex. 3 cr., 100 ex. 2 „ 50 „
Caiete din 6 foi, cu învĕliş vênĕt, pentru scrisoare **română, germână,** pentru **dictando** şi comput.
Preţul unui exemplar 1 cr., 100 exemplare 80 cr. [492] 3

Efectuesce liniaturi pentru protocoale şi registre comerciale promt şi eftin.

Redactor respundĕtor **Nicolau Cristea** Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

www.digibuc.ro